Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: Z/23/150637

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Procesvoorstel opzet bezuinigingsmaatregelen begroting gemeente Druten 2025 - 2028

Datum: 4 januari 2024

Kernboodschap

De meerjarenbegroting van de gemeente Druten staat de komende jaren flink onder druk en sluit niet alle jaren met een positief saldo. Het college heeft een taskforce in het leven geroepen om voorstellen uit te werken die de tekorten structureel moeten ombuigen met robuust structureel financieel beheer voor de gemeente Druten als resultaat. Via deze weg wordt inzicht gegeven in wat de taskforce al gedaan heeft en is het proces op hoofdlijnen weergegeven voor wat betreft de vervolgaanpak, het stappenplan en een oplossingsrichting voor een pakket aan beheers- en/of bezuinigingsmaatregelen. Het procesvoorstel stelt de gemeente en de WDW in staat om een zorgvuldig proces te lopen richting de perspectiefnota.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)

Toelichting

De meerjarenbegroting van de gemeente staat de komende jaren flink onder druk en sluit niet alle jaren met een positief saldo. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is, waarbij geldt dat minimaal het eerste of het vierde begrotingsjaar een positief saldo laat zien. Wordt hieraan voldaan dan is er sprake van repressief toezicht. De gemeente voldoet aan deze criteria. Wel vormt de gemeente Druten, ter dekking van de negatieve begrotingssaldi 2024-2027, een exploitatiereserve ter hoogte van € 5 miljoen. Gelet ook op de onzekerheid qua financiering vanuit het rijk, wil de gemeente hierop anticiperen door een grondig onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden die zij zelf hebben, om ofwel inkomsten te verhogen, kosten te verminderen en/of taken uit te stellen, of niet meer te doen (inventarisatie wettelijke en niet-wettelijke taken). Bij het onderdeel Uitvoering of Vervolgstappen is op hoofdlijnen een stappenplan opgenomen met een spoorboekje om inzicht te geven in het proces om de financiële beheersing op orde te brengen. Het college heeft bij het vaststellen van de najaarsnota 2023 de suggestie gedaan aan de werkgroep om de begroting van 2025 volgens de methodiek van Zero Based Budgeting op te stellen. Dit houdt in dat de begroting van nul af aan wordt opgebouwd waarbij alle begrote uitgaven onderbouwd moeten worden op basis van nut en noodzaak. Op basis van de uitkomsten van dit proces met als resultaat de perspectiefnota wordt bezien of deze methodiek gehanteerd wordt voor het begrotingsproces.

Proces en gevolgen
Vanuit het college heeft de portefeuillehouder Financiën direct na de begrotingsvaststelling de opdracht gegeven aan de gemeentesecretaris om het ombuigingsproces ambtelijk op te pakken en vorm te geven. De portefeuillehouder, gemeentesecretaris en domeinmanager bedrijfsvoering geven middels een stuurgroep richting en invulling aan deze opgaaf. Zij vergaderen driewekelijks over de voortgang van het bezuinigingsproces. Hiermee wordt de samenhang en het belang van de opgaaf geborgd, de planning nauwlettend gevolgd en is er overzicht over de afzonderlijke taakvelden.

Nadat de begroting 2024-2027 van Druten was vastgesteld, is de afdeling financieel beleid direct aan de slag gegaan om vanuit hun financiële expertise te bezien welke besparingen mogelijk zijn en/of dat er lucht zat in onderdelen van de begroting. De jaarrekeningen 2022 en 2021, de najaarsnota 2023 en de WDW-tussenrapportages diende hiervoor als basis. De resultaten van deze exercitie worden begin 2024 gedeeld binnen de werkgroep, met de stuurgroep en het MT van de WDW.

Vanaf begin januari 2024 worden er per domein koppeltjes gevormd door een financieel adviseur, een beleidsadviseur(s) en een budgethouder die aan de slag gaan met een herbeoordeling van de huidige meerjarenbegroting qua beleid, het takenpakket en de benodigde financiële middelen. De resultaten hiervan worden medio maart uitgewerkt en afgestemd met college en raad waarna de raad een actieve rol gaat krijgen in dit proces. In kleine groepjes, raadsleden aangevuld met een financieel adviseur en één of meerdere beleidsadviseurs, worden er werksessies gehouden per domein en taakveld om te bezien welke bezuinigingsmaatregelen kunnen worden ingezet, wat de consequentie daarvan is voor het coalitieakkoord en/of eventueel reeds eerder genomen besluiten.

Het gehele bezuinigingsproces zal en moet resulteren in een pakket aan (beheers)maatregelen die de raad in staat stelt om de financiële tekorten om te buigen. Denk hierbij aan extra inkomsten, kostenbesparingen en/of een vermindering van uitvoerende (niet wettelijke) taken. De focus zal komen te liggen op structurele taken en middelen maar er wordt nu ook al gekeken naar incidentele besparingen of extra inkomsten zoals het uitponden van gemeentelijke vastgoed en het optimaliseren van contractbeheer.

Uitvoering of Vervolgstappen
Het procesvoorstel inclusief planning ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Stap 1: Financieel beleid werkt een voorstel uit voor mogelijke besparingen op basis van de realisatiecijfers 2021 – 2023. **Gereed.**

Stap 2: In onderstaande tabel zijn een aantal sporen weergegeven die in de beoordeling van het besparingsproces worden doorlopen. Denk hierbij aan beoordelen wettelijke en niet wettelijke taken, mogelijkheid tot temporiseren of afschalen maar ook een uitwerking van kansen en risico's zoals automatisering, meerjarige onderhoudsplanning en herbeoordeling van noodzakelijke voorzieningen of reserves. Deze uitwerkingen zullen zowel in beleid als in geld worden vertaald als opmaat voor de perspectiefnota.

Besparingen langs een aantal sporen:	
SPOOR 1: LUCHT IN DE BEGROTING / TAKENDISCUSSIE	initiatief bij domeinmanager
SPOOR 2: (HER)BEOORDELING COALITIEAKKOORD	initiatief bij domeinmanager
SPOOR 3: VASTGOED	initiatief bij vastgoed (beleidsadviseur vastgoed
SPOOR 4: EXTRA INKOMSTEN (leges, OZB, overige inkomste	initiatief bij financieel beleid
SPOOR 5: KREDIETEN	initiatief bij financieel beleid
SPOOR 6: WDW & andere GR-en	initiatief bij MT
SPOOR 7: KOSTENDEKKENDHEID (Munitax in heffing bijvoorb	initiatief bij financieel beleid
SPOOR 8: OUT OF THE BOX	initiatief bij financieel beleid

Stap 3: Financieel beleid verwerkt en vertaalt de opbrengsten van stap 2 tot een geheel van bezuinigingsmaatregelen. → medio maart 2024 gereed
Stap 4: Presenteren in en bespreken met MT, Portefeuillehouders, college en raad Druten → eind maart 2024 gereed
Stap 5: Werksessies per domein met de raad → eind april gereed
Stap 6: Finale verwerking in Perspectiefnota door financieel beleid mei
Stap 7: Opnemen in begroting o.b.v. behandeling Perspectiefnota: vanaf medio 2024

Communicatie
De informatienota is afgestemd met het MT van de WDW en wordt via deze weg voorgelegd aan het presidium. In maart wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van zowel het bezuinigingsproces en over het dan in kaart gebrachte bezuinigingspotentieel. Onderstaande vervolgstappen worden na iedere stap afgestemd, financieel in kaart gebracht en afgestemd met de werkgroep, MT WDW, gemeentesecretaris en portefeuillehouder financiën. Het college en de raad zullen tussentijds door middel van compacte informatienota's worden geïnformeerd over de voortgang.

Geheimhouding:
N.v.t.